

Nefndasvið Alþingis
Allsherjar- og menntamálanefnd

Reykjavík 30. maí 2022

Meðfylgjandi er umsögn Barnaheilla - Save the Children á Íslandi um frumvarp til laga um breytingu á lögum um grunnskóla, nr. 91/2008 (Samræmd könnunarpróf). Þingskjal 820 – 579. mál. 152. Löggjafarþing 2021-2022.

Virðingarfyllst,
f.h. Barnaheilla - Save the Children á Íslandi

Erna Reynisdóttir,
framkvæmdastjóri

Umsögn Barnaheilla - Save the Children á Íslandi um frumvarp til breytinga á lögum um grunnskóla, nr. 91/2008 (Samræmd könnunarpróf).

Barnaheill þakka fyrir boð um að senda inn umsögn við ofangreint mál.

Barnaheill fagna tillögu þeirri um breytingu á lögum sem í frumvarpinu birtist og leggja jafnframt til að samræmd könnunarpróf verði endurskoðuð til framtíðar, ekki síst er varðar börn í 4. og 7. bekk.

Samræmd próf þjóna ekki hagsmunum barna að mati Barnaheilla og eru auka álag á þau.

Prófin samrýmast ekki þeirri sýn að nám skuli vera á forsendum barnanna sjálfra og að hugað skuli að velferð þeirra í hvívetna.

Stöðluð próf sem þessi eru ekki í anda skóla án aðgreiningar, skóla fyrir alla. Barnaheill leggja til að hætt verði með öllu að leggja fyrir samræmd könnunarpróf fyrir 4. og 7. bekk.

Barnaheill hafa Barnasáttmálann að leiðarljósi í öllu sínu starfi og leggja áherslu á jafnan rétt allra barna til náms og tækifæra til að þroskast á besta mögulega hátt og efla hæfileika sína og styrkleika í námi.

Efni: Umsögn um frumvarp til laga um breytingu á lögum um grunnskóla, 579. mál.

Við erum einróma því að fresta samræmdu prófin, EN með því skilyrði að setja þau aftur af stað þegar það er búið að breyta því og betrumbæta. Samræmd Próf eru mikilvæg til að kanna og vita stöðu menntamálakerfisins, án prófs sem allir taka vitum við ekki kunnáttu nemenda og allir nemendur myndu þá þurfa að taka ólík próf í áföngum, þetta myndi taka meiri tíma og erfitt væri að bera saman við niðurstöður fyrri prófa og niðurstöðu á milli ólíka skóla. Upplýsingar sem koma úr samrændumprófum eru gífurlega mikilvægar til þess að vita hvaða fög þarf að leggja á betri áherslu og hvað bæta þarf menntun, það er líka mikilvægt til að kanna hvort einhverjir hópar eða fög eru að draga eftir á. En við skilum líka vandamál samræmd próf í nútímanum. Tækni vandamál sýna sig oft og það mun tefja töku og í sumum tilvikum láta nemada detta út og missa árangurinn sinn áður en próftaka er lokið. Svo eru líka samræmdpróf bara í formi krossspurningar sem gæti leitt til, undir eða ofmetun ýmissa nemendur. En rök má koma fram að með skriflegum svörum mundi lengja enn meiri tíma. Til að kanna hvaða spurningar eru best fyrir prófin og kosta og galla þeirra teljum við að tala þarf við sérfræðinga. Við settum líka alvarlega athugasemd við sérfræðinga í barna og menntamálun við umræðu og íhugun frumvarps, til dæmis á þessum tímapunkti er bara fáleg sveitarfélög búin að senda inn umsögn sem var líklegast ekki skrifað eða skoðun mynduð með sérfræðingamat. Í stuttu máli viljum við leggja fram breytingu á frumvarpi sem mundi triggja að staða samræmdprófa væri konnur og tókun samræmdaprófa væri haldur áfram eða rætt um þegar frestur rennur út.

Þessi umsögn var skrifuð af tveim nemendum í 9.bekk og eru gjarnan til í að mæta á nefnd til að svara fyrir spurningum eða skoðun okkar á frumvarpi.

Nafn namada: Daníel Þröstur og Ríkarður Flóki

Símanúmer 696 3522

Netfang: danielthrosturp@gmail.com og rikardur.bjarkason@gmail.com

Dagsetning: 1.6. 2022

Nefndasvið Alþingis
Allsherjar-og menntamálanefnd
Austurstræti 8 - 10

101 Reykjavík

Reykjavík, 2. júní 2022

Umsögn Félags náms- og starfsráðgjafa um frumvarp til laga um breytingu á lögum um grunnskóla, nr. 91/2008 (samræmd könnunarpróf)

Þingskjal 820 – 579. mál

Félag náms- og starfsráðgjafa (FNS) lýsir sig samþykkt frumvarpi til laga um breytingu á lögum um grunnskóla þar sem veitt er heimild til að afnema tímabundið skyldu til að leggja fyrir samræmd könnunarpróf þ.e. til 31. desember 2024.

Náms- og starfsráðgjafar sem starfa á grunnskólastigi hafa ekki farið varhluta af því álagi sem hefur skapast undanfarin ár vegna Covid-19 heimsfaraldursins í skólastarfi og einnig álag á nemendur.

Í ljósi fagþekkingar náms- og starfsráðgjafa, hversu mikið og náði þeir starfa með og fyrir nemendur ásamt því að vera í virku og góðu samstarfi við kennara og foreldra/aðstandendur óskar Félag náms- og starfsráðgjafa eftir því að eiga fulltrúa í samráðshópi um innleiðinug á nýju samræmdu námsmati. Með því að eiga sæti í samráðshópi væri fulltrúi Félags náms- og starfsráðgjafa að rækja hlutverk sitt sem málsvari og talsmaður nemenda og tryggja að rödd þeirra heyrðist.

Virðingarfyllt,
Félag náms- og starfsráðgjafa

Jónína Kárdal, formaður

SAMBAND ÍSLENSKRA SVEITARFÉLAGA

Skrifstofa Alþingis - nefndasvið
Austurstræti 8-10
150 Reykjavík

Reykjavík 30. maí 2022

2205026SA KB
Málalýkill: 00.63

Efni: Umsögn um frumvarp til laga um breytingu á lögum um grunnskóla, 579. mál.

Vísað er til tölvupósts frá nefndarsviði Alþingis, dags. 19. maí sl., þar sem óskað er eftir umsögn sambandsins um frumvarp til laga um breytingu á lögum um grunnskóla nr. 91/2008 (samræmd könnunarpróf), 579. mál.

Með frumvarpinu er stjórnvöldum veitt tímabundin heimild til niðurfellingar samræmds námsmats þ.e. til 31. desember 2024. Líkt og fram kemur í frumvarpinu hefur verið mikið álag á skólakerfinu undanfarin ár vegna heimsfaraldurs kórónaveirunnar ásamt því að fyrirlagning samræmdra könnunarprófa hefur ekki alltaf gengið sem skyldi undanfarin ár vegna tæknilegra örðugleika. Þá segir jafnframt í frumvarpinu að hafin sé vinna við innleiðingu nýs samræmds námsmats sem byggir á tillögu starfshóps sem skilaði skýrslu um efnið árið 2020.

Þann 10. mars 2021, sendi fræðslumálanefnd sambandsins frá sér eftirfarandi bókun:

Fræðslumálanefnd Sambands íslenskra sveitarfélaga lýsir yfir miklum vonbrigðum með framkvæmd og fyrirlagningu samræmds prófs í 9. bekk mánudaginn 8. mars sl. Ekki er viðunandi að bjóða nemendum upp á það ítrekað að framkvæmd samræmdra prófa raskist vegna tæknilegra vandamála. Mikilvægt er að leitað verði lausna á þeirri stöðu sem upp er komin með hagsmuni og réttindi nemenda að leiðarljósi í góðu samstarfi aðila skólasamfélagsins. Fræðslumálanefnd hvetur eindregið til þess að nemendur hafi val um það hvort þeir þreyta prófin í ljósi aðstæðna og að tímabil próftöku verði lengt til muna til að nemendur og starfsfólk skóla geti gert ráðstafanir vegna annarra mikilvægra verkefna á dagskrá skólaársins. Þá hvetur fræðslumálanefndin til þess að vinna við framtíðarskipan samræmds námsmats verði tekin föstum tókum og byggt á tillögum starfshóps um markmið, hlutverk, framkvæmd og fyrirkomulag samræmdra könnunarprófa. Taka þarf ákvörðun um framtíðarfyrirkomulag, tryggja fjármagn til þeirra breytinga með fullnægjandi hætti og vanda allan undirbúning. Tryggja þarf hagsmuni nemenda og gæta þess að þeim séu skapaðar tryggjar prófaaðstæður. Nú er rétti tíminn til að stíga ákveðin skref í átt að framtíðarfyrirkomulagi í breiðri sátt á grundvelli þeirra tillagna sem menntamálaráðherra hefur fengið í hendur.

Samband íslenskra sveitarfélaga styður því eindregið að framkvæmd samræmdra könnunarprófa verði frestað. Forsenda frestunar er að tíminn sem frestunin varir verði nýttur til að vinna að hönnun og innleiðingu nýs samræmds námsmats sem verði unnið í góðu samstarfi allra hagsmunaaðila með hagsmuni barna að leiðarljósi.

Virðingarfyllt

SAMBAND ÍSLENSKRA SVEITARFÉLAGA

Karl Björnsson
framkvæmdastjóri

Allsherjar- og menntamálanefnd Alþingis

Reykjavík 3. júní 2022

Efni: Efni: Umsögn um frumvarp til laga um breytingu á lögum um grunnskóla, nr. 91/2008 (samræmd könnunarpróf), mál nr. 579.

Umboðsmaður barna vísar til beiðni allsherjar- og menntamálanefndar Alþingis frá 19. maí 2022, þar sem óskað er umsagnar vegna frumvarps til laga um breytingu á lögum um grunnskóla, nr. 91/2009. Með frumvarpinu er lagt til að afnema tímabundið skyldu til að leggja fyrir samræmd könnunarpróf þar til ráðuneytið hefur innleitt nýtt samræmt námsmat.

Í athugasemdum með frumvarpinu kemur fram að hafin sé vinna við innleiðingu nýs samræmds námsmats sem byggir á tillögum sem fram koma í skýrslu frá 2020, *Framtíðarstefna um samræmt námsmat: Tillögur starfshóps um markmið, hlutverk, framkvæmd og fyrirkomulag samræmdra könnunarprófa*. Þá kemur jafnframt fram í athugasemdum með frumvarpinu að innleiðing nýs samræmds námsmats, sem gefi færi til mun umfangsmeira mats en áður, sé yfirgripsmikið verkefni og brýnt sé að svigrúm sé gefið til vinnu við hönnun og innleiðingu þess.

Umboðsmaður barna hefur áréttað að nauðsynlegt sé að breyta framkvæmd samræmdra könnunarprófa í grunnskólum þar sem ítrekað hafa komið upp tæknileg vandamál við framkvæmd þeirra. Hefur umboðsmaður lagt áherslu á að tafarlaust verði gripið til virkra aðgerða sem tryggja fullnægjandi framkvæmd þeirra eða að öðrum kosti að fella alfarið niður samræmd könnunarpróf. Umboðsmaður styður því þá tillögu sem frumvarpið felur í sér, að afnumin verði skylda til að leggja fyrir samræmd próf, þar til ráðuneytið hefur innleitt að fullu nýtt samræmt námsmat.

Umboðsmaður barna leggur áherslu á að samráð verði haft við börn og ungmenni við mótun og innleiðingu nýs samræmds námsmats. Það er réttur barna að vera höfð með í ráðum við skipulag menntunar þeirra og skylda stjórnvalda að veita þeim raunveruleg tækifæri til þess að koma sjónarmiðum sínum á framfæri og hafa áhrif á stefnumótun í samræmi við 12. gr.

Barnasáttmálans. Tryggja þarf aðgengi þeirra að leiðum til þess að koma sjónarmiðum sínum á framfæri, sérstaklega hvað varðar málefni er snúa með beinum hætti að þeim líkt og gildir um samræmd könnunarpróf. Mikilvægur þáttur í innleiðingu Barnasáttmálans er að tryggja að hann sé með markvissum og kerfisbundnum hætti hafður að leiðarljósi við alla stefnumótun, lagasetningu og ákvarðanatöku sem varðar börn. Nemendaráð grunnskóla og ungmennaráð sveitarfélaga geta haft beina aðkomu að slíku samráði. Þau geta einnig gegnt lykilhlutverki við að upplýsa börn og ungmenni og að hvetja þau til þess að taka þátt í samráði. Ber til þess að líta að skólar gegna lykilhlutverki í því að efla börn til lýðræðislegrar þátttöku en fram kemur í lögum um grunnskóla að hlutverk skóla sé að stuðla að alhliða þroska nemenda og þátttöku þeirra í lýðræðisþjóðfélagi.

Samkvæmt 11. gr. æskulýðslaga, nr. 70/2007, skulu sveitarstjórnir hlutast til um að stofnuð séu ungmennaráð, en markmið þeirra er að gefa ungmennum kost á því að vera virkir þátttakendur í lýðræðissamfélagi. Hlutverk ungmennaráða er m.a. að vera sveitarstjórnnum til ráðgjafar um málefni ungs fólks í viðkomandi sveitarfélagi. Í greinargerð með frumvarpi því sem varð að lögum nr. 70/2007, er fjallað um mikilvægi aðkomu ungmenna að ákvarðanatöku, og að hvetja eigi ungmenni til frumkvæðis og virkrar þátttöku. Börn eru ekki einsleitur hópur og þess vegna er mikilvægt að haft sé samráð við ólíka hópa barna svo sem fötluð börn, börn með annað móðurmál en íslensku og aðra hópa barna sem eru í viðkvæmri stöðu.

Samræmt námsmat í grunnskólum snertir hagsmuni barna og ungmenna með beinum hætti og því er sérstaklega mikilvægt að þau fái tækifæri til þess að eiga aðkomu að mótun slíks námsmats.

Börn og ungmenni eiga rétt á því að fá að taka þátt í stefnumótun og ákvarðanatöku í öllum málum sem þau varða samkvæmt 12. gr. Barnasáttmálans. Með þátttöku barna er hægt að greina álitamál og ávarpa hindranir og tækifæri í málefnum barna sem börn hafa einstaka innsýn í.

Virðingarfyllst,

Salvör Nordal, umboðsmaður barna